

Svanemærkning af **Tømiddel**

Version 2.8 • 18. marts 2004 — 31. december 2021

Indhold

Hvad er Svanemærket tømiddel?	3
Hvorfor vælge Svanemærket?	3
Hvad kan Svanemærkes?	3
Hvordan søger man?	3
1 Miljøkrav	4
2 Øvrige krav	10
2.1 Myndighedskrav	10
2.2 Miljø- og kvalitetssikring	10
2.3 Markedsføring	11
3 Kontrol	11
3.1 Kontrol ved ansøgning	11
3.2 Efterkontrol	11
4 Testinstitut	11
Regler for Svanemærkning af produkter	12
Kriteriedokumentets gyldighedstid	12
Kommende kriterier	12
Bilag 1 – Markedsføring af miljømærkede produkter - fjernet	
Bilag 2 – Brugertest	

063 Tømidler, version 2.8, 15. januar 2019

Adresser

Nordisk Ministerråd besluttede i 1989 at indføre en frivillig officiel miljømærkning, Svanemærket. Nedenstående organisationer/virksomheder har ansvaret for det officielle miljømærke Svanen, tildelt af det respektive lands regering. For yderligere oplysninger se hjemmesiderne:

Danmark

Miljømærkning Danmark
Fonden Dansk Standard
Göteborg Plads 1, DK-2150 Nordhavn
Fischersgade 56, DK-9670 Løgstør
Tel: +45 72 300 450
info@ecolabel.dk
www.ecolabel.dk

Island

Norræn Umhverfismerking á Íslandi
Umhverfisstofnun
Suðurlandsbraut 24
IS-108 Reykjavík
Tel: +354 591 20 00
ust@ust.is
www.svanurinn.is

Finland

Miljömärkning Finland
Urho Kekkosen katu 4-6 E
FI-00100 Helsingfors
Tel: +358 9 61 22 50 00
joutsen@ecolabel.fi
www.ecolabel.fi

Norge

Miljømerking Norge
Henrik Ibsens gate 20
NO-0255 Oslo
Tel: +47 24 14 46 00
info@svanemerket.no
www.svanemerket.no

Sverige

Miljömärkning Sverige AB
Box 38114
SE-100 64 Stockholm
Tel: +46 8 55 55 24 00
info@svanen.se
www.svanen.se

Dette dokument må kun kopieres i sin helhed og uden nogen form for ændring. Citater fra dokumentet kan benyttes hvis kilden, som er Nordisk Miljømærkning, oplyses.

Hvad er Svanemærket tømiddel?

Tømidler med Svanemærket efterlever en række krav til miljø, sundhed og kvalitet.

Det betyder, at der bliver stillet krav til tømidlernes effektivitet og deres påvirkning af miljø og mennesker. Det gøres ved at anvende grænseværdier og forbud mod kemiske produkter og tungmetaller, som kan være skadelige for mennesker og miljø. Der er blandt andet krav til tømidlernes iltforbrug, indholdet af chlorider, næringsstoffer og tilsætningsstoffer klassificeret som miljø- og sundhedsskadelige. Der stilles også krav som sikrer, at tømidlerne virker effektivt uden at have en for kraftig korrosiv virkning på fly, bygningsanlæg og transportmidler.

Hvorfor vælge Svanemærket?

- Producenter af tømidler med licens til Svanemærket må anvende dette varemærke i deres markedsføring. Svanen holder et højt niveau af kendskab og troværdighed i Norden.
- Svanemærket er en omkostningseffektiv og enkel måde for virksomheden at gøre opmærksom på miljøarbejde og miljøengagement til kunder og leverandører.
- En miljøtilpasset drift vil forberede virksomheden på fremtidige miljøkrav.
- Miljøspørgsmål er komplekse og det kan tage lang tid at sætte sig ind i de specifikke emner. Svanemærkning kan ses som en hjælp til dette arbejde.
- Svanemærkning indeholder både miljøkrav og kvalitetskrav, da miljø og kvalitet er parametre, der går hånd i hånd. Det betyder, at en Svanemærkelicens også kan ses som et kvalitetsstempel.

Hvad kan Svanemærkes?

Svanemærket kan gives til tømidler, som bliver anvendt med det formål at fjerne is og sne på flade arealer, hindre ny isdannelse eller at opretholde friktion på for eksempel baneanlæg i lufthavne og veje.

Tømidlerne kan både være flydende (væske) eller på fast form (granulat). Sand og grus kan ikke Svanemærkes.

Bemærk, at der højst må være 1,0 vægt % chlorid-ion i Svanemærkede tømidler, og at der er sat en grænse for tømidlernes iltforbrug i forhold til dosering.

Hvordan søger man?

Ansøgning og omkostninger

For information om ansøgningsproces og omkostninger på denne produktgruppe henvises til det respektive lands hjemmeside. Se adresser først i dokumentet.

Hvad kræves?

Ansøgningen skal bestå af en ansøgningsblanket/webformular samt dokumentation der viser, at kravene er opfyldt.

Hvert krav er markeret med blokbogstavet K (for obligatorisk krav) samt et nummer. Alle krav skal opfyldes, for at licens kan opnås.

For hvert krav er det beskrevet, hvordan kravet skal dokumenteres. Der findes også forskellige symboler, der anvendes for at lette arbejdet.

Symbolerne er:

Send med

 Kravet kontrolleres på stedet

Al information, som sendes til Nordisk Miljømærkning, vil blive behandlet fortroligt. Underleverandører kan sende dokumentationen direkte til Nordisk Miljømærkning, hvilken dokumentation tillige vil blive behandlet fortroligt.

Licensens gyldighed

Miljømærkelicensen gælder, så længe kriterierne opfyldes og indtil disse kriterier holder op med at gælde. Kriterierne kan forlænges eller justeres. I sådanne tilfælde forlænges licensen automatisk og licenshaveren får meddelelse herom.

Senest 1 år inden kriterierne holder op med at gælde skal det meddeles, hvilke kriterier der skal gælde efter kriteriernes sidst gyldighedsdato. Licenshaveren tilbydes så mulighed for at forny licensen.

Kontrol på stedet

Inden der bevilges licens, kontrollerer Nordisk Miljømærkning normalt på stedet, at kravene opfyldes. Ved kontrollen skal man kunne fremvise materiale for beregninger, original til indsendt attest, måleprotokol, indkøbsstatistik og lignende som støtter kravene.

Spørgsmål

Ved spørgsmål kontaktes Nordisk Miljømærkning, se adresser først i dokumentet. Der findes yderligere oplysninger og hjælp vedrørende ansøgningen på det pågældende lands hjemmeside.

1 Miljøkrav

K1 Information om produktet

Ansøger skal give detaljerede oplysninger om de tømidler, der ønskes Svanemærket.

- Varemærke/handelsnavn.
- I hvilke lande og fra hvilke salgssteder produkterne forventes solgt.
- Produkternes forventede årlige salg (i omsætning og vægt) i hvert nordisk land.
- I hvilke indpakningsstørrelser produkterne forventes solgt (fx 2 liter, 5 kg eller i større mængder).
- Beskrivelse af produktet (fx granulat eller væske).

K2 Klassificering af produktet

Produktet må ikke være klassificeret i henhold til tabel 1.

Tabel 1 Klassificering af produkt

CLP-forordning 1272/2008:		
Fareklasse	Kode for fareklasse og kategori	Fareangivelseskode
Farligt for vandmiljøet	Kategori akut 1	H400
	Kategori kronisk 1	H410
	Kategori kronisk 2	H411
	Kategori kronisk 3	H412
	Kategori kronisk 4	H413
Ætsende eller irriterende virkning på huden	Kategori 1A, 1B og 1C	H314
	Kategori 2	H315
Alvorlig øjenskade/øjenirritation	Kategori 1	H318
	Kategori 2	H319*
Hud- eller luftvejssensibilisering	Luftvejssensibilisering: Kategori 1, 1A og 1B	H334
	Hudsensibilisering: Kategori 1, 1A og 1B	H317
Cancerogenitet	Kategori 1A eller 1B	H350
	Kategori 2	H351
Mutagenitet i kønsceller	Kategori 1A eller 1B	H340
	Kategori 2	H341
Reproduktionstoxicitet	Kategori 1A eller 1B	H360
	Kategori 2	H361
	Tillægskategori for effekter på eller via amning	H362
Akut toxicitet	Kategori 1 eller 2	H300, H310 og H330
	Kategori 3	H301, H311 og H331
	Kategori 4	H302, H312 og H332
Specifik organtoxicitet: enkelt eksponering og gentagen eksponering	Kategori 1	H370 og H372
	Kategori 2	H371 og H373
Eksplorative stoffer, blandinger og föremål	Ustabilt eksplosivt stof, blanding eller föremål	
	Risikogruppe 1.1	H200
	Risikogruppe 1.2	H201
	Risikogruppe 1.3	H202
	Risikogruppe 1.4	H203
	Risikogruppe 1.5	H204
Risikogruppe 1.6	H205	
Oxiderende væsker	Kategori 1	H271
	Kategori 2 og 3	H272

Oxiderende faste stoffer	Kategori 1	H271
	Kategori 2 og 3	H272
Oxiderende gasser	Kategori 1	H270
Brandfarlige gasser (inklusive kemiske ustabile gasser)	Brandfarlig gas:	
	Kategori 1	H220
	Kategori 2	H221
	Kemisk ustabil gas:	
	Kategori A	H230
	Kategori B	H231
Brandfarlige og ikke-brandfarlige aerosoler	Kategori 1	H222, H229
	Kategori 2	H223, H229
	Kategori 3	H229
Brandfarlige væsker	Kategori 1	H224
	Kategori 2	H225
	Kategori 3	H226
Brandfarlige faste stoffer	Kategori 1 og 2	H 228
Selvreaktive stoffer og blandinger	Type A	H240
	Type B	H241
	Type C og D	H242
	Type E og F	H242
	Type G	
Pyrofora væsker/fast stoffer	Kategori 1	H250
Sjålvopphettandeämnen og blandinger	Kategori 1	H251
	Kategori 2	H252
Stoffer eller blandinger som udvikler brandfarlige gasser ved kontakt med vand	Kategori 1	H260
	Kategori 2 og 3	H261

Kaliumformiat, CAS-nr. 590-29-4, undantas af kravet på klassificeringen.

Vær opmærksom på, at det er producenten som er ansvarlig for klassificeringen.

- Sikkerhedsdatablad for produkt i henhold til gældende europæisk lovgivning (Bilag II i REACH, Forordning 1907/2006/EF).

K3 Biologisk nedbrydelighed

Tømidlet skal være biologisk nedbrydeligt i henhold til mindst et af følgende kravniveauer:

- Testmetoderne OECD 301 A, OECD 301 E, ISO 7827, OECD 302 A, ISO 9887, OECD 302 B eller ISO 9888 skal eftergive en nedbrydningsprocent på mindst 70 % i løbet af 28 dage.
- Testmetoderne OECD 301 B, ISO 9439, OECD 301 C, OECD 302 C, OECD 301 D, ISO 10707, OECD 301 F, ISO 9408, ISO 10708 eller ISO 14593 skal eftergive en nedbrydningsprocent på mindst 60 % i løbet af 28 dage.
- Testmetoderne OECD 303 eller ISO 11733 skal eftergive en nedbrydningsprocent på mindst 80 % i løbet af 28 dage.

- Ansøger skal vedlægge relevant dokumentation, sikkerhedsdatablad, testrapport og/eller erklæring fra producent. Angivelse af testmetode og resultat skal angives som ovenfor.

K4 Angivelse af Iltforbrug

Tømidlets iltforbrug i brugsform, COD eller ThOD, skal bestemmes og angives.

- Analyseresultat fra testinstitut i henhold til ISO 6060 test (eller tilsvarende) for COD (kemisk iltforbrug) eller beregning til bestemmelse af ThOD (teoretisk iltforbrug).

K5 Iltforbruget ved nedbrydning

Iltforbruget ved nedbrydning af den anbefalede dossering (jf. K14) af tømidlet ved præventiv anvendelse ved -5 °C må højst være 5 g O₂/m².

- Beregning og angivelse O₂/m² ved anbefalet dossering.

Beregning for ThOD skal udføres på produktet C_cH_hCl_{cl}N_nNa_{na}O_oP_pS_s i henhold til én af følgende metoder, som er beskrevet i OECD 301 (argumentation for hvilken metode der anvendes vedlægges):

Uden nitrifikation: ThOD_{NH3} (gram O₂/gram tømiddel) =

$$16[2c + \frac{1}{2}(h - cl - 3n) + 3s + 2,5p + \frac{1}{2}na - o] \text{ g/g}$$

MW (molvægt)

Med nitrifikation: ThOD_{NH3} (gram O₂/gram tømiddel) =

$$16[2c + \frac{1}{2}(h - cl) + 2,5n + 3s + 2,5p + \frac{1}{2}na - o] \text{ g/g}$$

MW (molvægt)

K6 Information om kemi

Ansøger skal give detaljerede oplysninger om kemi i det tømiddel, der ønskes Svanemærket.

- Beskrivelse af produktets indhold (fuldstændig recept) og kendte forureninger. Beskrivelsen skal indeholde handelsnavn, kemisk navn, angivelse af mængde og CAS-nr. for hver ingrediens i produktet.

Angivelse af hver enkelt ingrediens producent og funktion, det vil sige med hvilket formål ingrediensen er tilsat produktet.

Angivelse af vandindhold (procent) for hver enkelt ingrediens.

Sikkerhedsdatablade/produktblade for hver enkelt ingrediens i henhold til gældende europæisk lovgivning (Bilag II i REACH, Forordning 1907/2006/EF).

K7 Økotoksicitet

Kun stoffer, som klarer følgende krav, må tilsættes produktet i højere koncentration end 0,1 vægt % for enkeltstoffer og 0,2 vægt % totalt:

Stoffet må ikke have IC₅₀ (alger) eller EC₅₀ (dafnier) eller 96 timers LC₅₀ (fisk) ≤ 1 mg/l i henhold til testmetoderne OECD 201 for alger, OECD 202 for dafnier og OECD 203 for fisk.

Hvis LC₅₀ (for alger) eller EC₅₀ (for dafnier) eller LC₅₀ (for fisk) ligger mellem 1 mg/l til og med 100 mg/l i henhold til testmetoderne OECD 201 for alger, OECD 202 for dafnier og OECD 203 for fisk, skal stoffet være let nedbrydeligt i henhold til OECD 301A-E eller logP_{ow} (log octanol/vand-fordelingskoefficient) ≤ 3,0 (medmindre den forsøgsmæssigt bestemte biokoncentrationsfaktor (BCF) ≤ 100).

Ovenstående krav stilles på basis af kriterier for klassificering af toksicitet for vandlevende organismer i Rådets EU direktiv nr. 92/32 af 30. april 1992 om klassificering, emballering og mærkning af farlige stoffer.

Det vil være tilstrækkeligt kun at vurdere toksicitetsdata (data for giftighed) ud fra en eller to af de tre nævnte grupper af organismer (fisk, dafnier eller alger), hvis ansøger ikke har toksicitetsdata for alle tre grupper til rådighed (fx på datablad).

Hvis toksicitetsdata findes for mere end en af de tre nævnte grupper af organismer, skal værdien for den gruppe, som viser den højeste toksicitet (dvs. den laveste giftighedsdosis) bruges.

Hvis toksicitetsdata findes for flere arter inden for samme gruppe af organismer (fisk/alger/dafnier), skal man bruge værdien for den art inden for gruppen, som viser den højeste toksicitet.

- Sikkerhedsdatablade/produktblade for de enkelte ingredienser i tømidlet i henhold til gældende europæisk lovgivning (Bilag II i REACH, Forordning 1907/2006/EF), hvor toksicitet er angivet.

Hvis toksicitet ikke er angivet i sikkerhedsdatablad/produktblad i henhold til ovenstående, og oplysninger ikke kan findes i anden litteratur, vedlægges analyseresultater fra testinstitut.

K8 Chlorid-ion

Ingredienser i tømidlets brugsform skal indeholde mindre end 1 vægt % chlorid-ion.

- Sikkerhedsdatablad/produktblad for hver enkelt ingrediens i henhold til gældende europæisk lovgivning (Bilag II i REACH, Forordning 1907/2006/EF) eller teknisk beskrivelse af produktet, der viser det samlede indhold af chlorid-ion i tømidlet.

K9 Tungmetaller

Det totale indhold af tungmetaller skal være mindre end:

Arsen	10 mg/kg TS
Bly	40 mg/kg TS
Chrom	40 mg/kg TS
Kadmium	0,8 mg/kg TS
Kobber	40 mg/kg TS
Kviksølv	0,8 mg/kg TS
Nikkel	30 mg/kg TS
Zink	30 mg/kg TS

TS = Tørstof

- Analyserapport med testresultat fra testinstitut.

Testmetode: Til analyse af tungmetalindholdet i tømidlet skal ICP- eller AAS-metoden anvendes. For hvert metal skal der anvendes en metode med en detektionsgrænse mindst 10 gange lavere end kravniveauet. Analyserapporten skal indeholde resultat af test på totalt indhold af tungmetaller, oplysning om analysemetode og metodens følsomhed.

K10 Næringsstoffer

Det totale indhold af henholdsvis nitrogen (N) og fosfor (P) skal være mindre end 1 vægt %.

- Sikkerhedsdatablad/produktblad for hver enkelt ingrediens i henhold til gældende europæisk lovgivning. (Bilag II i REACH, Forordning 1907/2006/EF) eller teknisk beskrivelse af produktet, der viser det samlede indhold af N og P i vægt %.

K11 Korrosion

Tømidlet må ikke give korrosionsskader, som overstiger følgende grænseværdier:

På aluminium (AMS 4041 eller tilsvarende): 0,3 mg pr cm² i løbet af 24 timer.

På carbon stål (AMS 5045 eller tilsvarende): 0,8 mg pr cm² i løbet af 24 timer.

- Analyseresultater fra testinstitut, hvor testmetode ASTM F 483 er anvendt på test af produktets brugsopløsning.

K12 Effektivitet

Ansøger skal kunne påvise, at tømidlet har en tilfredsstillende effektivitet, sat i forhold til anvendelsesformålet.

Effektiviteten skal dokumenteres ved enten:

- 1) laboratorietest, eller
- 2) brugertest

Ved begge tests skal tømidlets evne til at smelte is (smeltekapaciteten) undersøges.

1. Laboratorietest:

Tømidlets smelteeffektivitet skal være højere end 1,8 g is smeltet/g tømiddel tilsat efter 30 minutter.

Alternativt skal smelteeffektiviteten være højere end 2,4 g is smeltet/g tømiddel efter 60 minutter.

2. Brugertest

Hvis ansøger vælger at vise tømidlets effektivitet ved en brugertest, skal denne udføres som følger:

A. Svar skal modtages af mindst 3 brugere, som udgør et repræsentativt udvalg af alle brugere.

B. Anvendelsesmetode og dosering skal stemme overens med producentens anbefalinger i brugsanvisning.

C. Testperioden skal foregå i mindst 2 uger, eller tømidlet skal have været anvendt i mindst 1 måned.

D. Hver af de 3 brugere skal vurdere produktets effektivitet ved at bedømme tømidlets evne til at smelte is. Test på transportareal med asfalt skal indgå i vurderingen.

E. Svarene skal måles på en skala med mindst 3 niveauer: ”ikke tilstrækkelig effektiv”, ”tilstrækkelig effektiv” og ”meget effektiv”.

F. Alle 3 brugere skal bedømme tømidlets evne til at smelte is som ”tilstrækkelig effektiv” eller ”meget effektiv”.

G. Brugerne må på ingen måde påvirkes af ansøger i deres test af et tømiddel.

(Bilag 2 i dette dokument kan anvendes til testen).

Laboratorietest skal gennemføres ved -5°C med den anbefalede dose for spredning på is ved -5°C. Brugertesten skal gennemføres med anvendelse af den dosering, der anbefales til de givne vejrforhold (se K13).

1. Laboratorietest:

Testresultater fra testinstitut vedlægges ansøgningen. Tests skal udføres efter metoder fastsat i standarderne SHRP H - 205.1 (for tømidler i fast form) og SHRP H - 205.2 (for flydende tømidler) eller lignende.

Der skal minimum være foretaget tre replikater af test. Testmetoden skal ikke nødvendigvis efterleve krav til kølerum.

2. Brugertest:

Testresultater fra 3 brugere vedlægges ansøgningen. Resultater skal være underskrevet af brugeren. Erklæring om, at tests er foretaget uden påvirkning af ansøger, skal også underskrives af bruger og vedlægges ansøgningen. Oplysninger om hvor, hvornår og af hvem testen er udført vedlægges sammen med information om vejrforhold (temperatur, sne, regn og vind).

K13 Brugsanvisning

Brugsanvisning skal følge tømidlet, enten på emballagen, eller i tekst tilknyttet emballagen. Brugsanvisningen skal kort forklare, hvilken dosering, der anbefales for at give det bedste resultat. Forklaringen skal indeholde information om dosering ved variation i vejrforhold (herunder variation i temperatur og nedbør) og omgivende miljø (park, skov, havn, lufthavn, bro, parkeringsplads o.a.).

Brugsanvisningen skal for tømidler på granulat form også indeholde en anvisning om brug af sikkerhedsudstyr (fx handsker og beskyttelsesbriller).

- Kopi af brugsanvisning.

K14 Returordninger

Relevante nationale love, regler og brancheaftaler vedrørende returordninger for produkter og emballage skal opfyldes i det nordiske land hvor det miljømærkede produkt sælges.

- Registreringsnummer for nationalt retursystem for produkter og emballage eller anden dokumentation som viser, at krav vedrørende returordninger er opfyldt skal vedlægges ansøgningen.

2 Øvrige krav

2.1 Myndighedskrav

K15 Myndighedskrav til sikkerhed, arbejdsmiljø og ydre miljø

Indehaveren af licens til Svanemærket har ansvaret for, at tømidler og produktionen af tømidler opfylder alle krav, love og regler vedrørende miljø og arbejdsmiljø i det pågældende produktionsland.

Licensen kan blive inddraget, hvis dette krav ikke efterleves.

2.2 Miljø- og kvalitetssikring

K16 Miljø- og kvalitetssikring

Producenter af tømidler, som selv eller via sælgere/importører har en miljømærkelicens, skal gennem dokumenterede rutiner og instruktioner:

- sikre, at kravene i dokumentet efterleves
- sikre kvalitetsniveauet for de miljømærkede produkter, som indgår i licensen
- redegøre for, hvordan organisationsstrukturen af den interne kvalitets- og miljøsikring er opbygget for at sikre, at miljømærkningskriterierne efterleves
- sørge for, at den interne kontrol koordineres gennem en kontaktperson.

- Beskrivelse af organisationsstruktur, kontaktperson og andre ansvarlige personer samt deres ansvarsområde.
- Rutiner som sikrer, at kravene i kriteriedokumentet opfyldes.
- Rutiner for dokumentation og rapportering af planlagte forandringer i produktionen, som har betydning for, at miljømærkningskriterierne efterleves.
- Rutiner for behandling og rapportering af uforudsete afvigelser fra miljømærkningskriterierne.
- Rutiner ved behandling og rapportering af reklamationer, som er relateret til Svanemærkning. Reklamationerne skal opbevares af licenshaver.
- Kontaktpersonens rutiner vedrørende rapportering til miljømærkningsorganisationen.

- ☒ Rutiner for sporbarhed af de Svanemærkede produkter i produktionen, for at disse kan adskilles fra den øvrige produktion.

2.3 Markedsføring

K17 Markedsføring

Kravet er fjernet efter beslutning af Foreningens bestyrelse den 17. november 2014.

3 Kontrol

3.1 Kontrol ved ansøgning

Nordisk Miljømærkning udfører kontrol i henhold til ”Regler för nordisk miljömärkning av produkter”. Ansøgningsmaterialet kontrolleres i henhold til dokumentationsanvisningerne for hvert krav. Der foretages også kontrolbesøg på relevante steder i produktionen af tømidlerne, hvor dokumentationen i ansøgningen sammenholdes med de observerede forhold.

Ved kontrolbesøg kontrolleres om driften og indretningen af produktionen foregår som oplyst i ansøgningen.

3.2 Efterkontrol

Den nationale miljømærkeorganisation kan udføre efterkontrol hos producenter af tømidler med licens til Svanemærket og deres underleverandører. En sådan kontrol kan udføres ved at miljømærkeorganisationen udfører kontrolbesøg hos producenten eller får foretaget analyse af produkter på markedet. Derved er der løbende sikkerhed for, at produktionen af tømidler efterlever de retningslinier, som er beskrevet i dette dokument. Licenshaver afholder selv udgifterne til efterkontrol, hvis produktionen ikke svarer til de oplysninger, der ligger til grund for Svanelicensen.

4 Testinstitut

Det anvendte testinstitut skal være kompetent og upartisk i henhold til nedenstående:

Laboratoriet skal opfylde de almene krav i standarden DS/EN ISO/IEC 17025 eller være et officielt GLP-godkendt laboratorium. Ansøgeren skal svare for dokumentation og analyseomkostninger.

DS/EN ISO/IEC 17025 hed tidligere EN 45000.

Producentens laboratorium kan godkendes til at udføre disse analyser, hvis myndighederne gives lejlighed til at overvåge. Producentens laboratorium kan også godkendes, hvis det er omfattet af et kvalitetsstyringssystem, og dette er certificeret i henhold til ISO 9001 eller ISO 9002.

Regler for Svanemærkning af produkter

Når Svanemærket anvendes, skal produktets licensnummer fremgå.

Mere information om regler, afgifter og grafiske retningslinjer findes på www.ecolabel.dk/retningslinjer

Kriteriedokumentets gyldighedstid

Dette kriteriedokument er fastsat af Nordisk Miljømærkenævns 18. marts 2004 og gælder til og med den 18. marts 2009.

Den 15. april 2008 vedtog Nordisk Miljømærknings sekretariatsledere en forlængelse af kriterierne og en ændring af kravet til laboratorietest af smelteeffektivitet. Den nye version 2.1 er gyldig indtil 31. december 2011.

Den 9. november 2010 vedtog Nordisk Miljømærknings sekretariatsledere en forlængelse af kriterierne. Den nye version 2.2 er gyldig indtil 30. juni 2013.

Den 15. juni 2012 vedtog Nordisk Miljømærkenævns en forlængelse af kriterierne. Den nye version 2.3 er gyldig indtil 31. december 2014.

På sekretariatsledermødet den 19. februar 2014 blev det vedtaget at forlænge kriterierne til den 31. december 2016. Den nye version hedder 2.4.

Nordisk kriteriegruppe besluttede den 8. december 2015 at forlænge kriterierne med två år til 31. december 2018. Den 17. november 2014 besluttede Foreningens bestyrelse at fjerne K17 Markedsføring. Den nye version hedder 2.5.

Nordisk kriteriegruppe besluttede den 15. december 2016 at forlænge kriterierne til 30. juni 2020. Den nye version hedder 2.6.

Nordisk kriteriegruppe besluttede per capsulam den 22. september 2017 at justere K2 og opdatere kriterierne til CLP-forordningen. Den nye version hedder 2.7.

Nordisk Miljømærkning besluttede den 15. januar 2019 at forlænge kriterierne med 18 mdr. til 31. december 2021. Den nye version hedder 2.8.

Kommende kriterier

Ved kommende kriterier vil en eventuel forbedring af effektivitetskrav vurderes sammen med lavere grænseværdier for tungmetaller og næringsstoffer.

Miljømærkning er i konstant udvikling, hvorfor det ikke kan udelukkes, at der fremkommer andre forslag til kommende kriterier.

Bilag 1 – Markedsføring af miljømærkede produkter

Bilaget er fjernet efter beslutning af Foreningens bestyrelse den 17. november 2014.

Bilag 2 – Brugertest

Bilag til anvendelse ved ansøgning om Svanemærkning af tømidler.

Navn på produkt:	
Navn på producent:	
Testen er udført af: Firma: Kontaktperson: Telefon:	
Testperiode:	
Anvendelsesmetode:	
Temperatur da testen blev udført:	
Dosering:	
Vejforhold (is, sne etc.):	
Er produktet testet på transportareal med asfalt?	
Vurdering af produktets effektivitet (evne til at smelte is):	
Ikke tilstrækkelig effektiv	
Tilstrækkelig effektiv	
Meget effektiv	
Kommentar til udførelse af testen:	

_____

Dato

_____

Firmanavn

_____

Underskrevet af ansvarlig for testen